

Naziv kolegija	FISKALNI FEDERALIZAM	
Nastavnici	Izv. prof. dr. sc. Tereza Rogić Lugarić	
Status kolegija (semestar i redoviti ili fakultativni)	III. / Redoviti	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave (predavanja, vježbe, seminar i sl.)	Predavanja	
ECTS koeficijent opterećenja studenta	4 ECTS	
Broj sati po semestru	15	
Ciljevi kolegija		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje s pojmom fiskalnog federalizma i nužnošću njegovog postojanja te odnosa između različitih razina vlasti u području javnih financija 2. Razumjeti pojam optimalne fiskalne zajednice napose alokacijskih aspekata javnih dobara i problem internalizacije vanjskih učinaka među različitim jurisdikcijama 3. Pružiti znanje o političkoj i upravnoj dimenziji fiskalnog federalizma 4. Pružiti znanje o načelima fiskalnog federalizma i fiskalne decentralizacije 5. Razumjeti i analizirati poreznu autonomiju i optimalnu raspodjelu poreznih prihoda po razinama vlasti 6. Analizirati i razumjeti financijsko izravnjanje i postojeće modele 7. Razumjeti i analizirati financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samoupravu u Republici Hrvatskoj 		
Sadržaj kolegija		
<p>Definicija fiskalnog federalizma i lokalnih financija, usporedba sa srodnim pojmovima. Ključni suvremeni trendovi i izazovi u području lokalnih financija. (Fiskalna) decentralizacija. Načela i funkcije lokalnih javnih financija. Vrste i obilježja prihoda nižih razina vlasti. Pojam lokalnog poreza. Porezna autonomija nižih razina vlasti. Optimalna raspodjela poreznih prihoda. Financijsko izravnjanje – pojam i modeli. Financiranje lokalne infrastrukture. Financiranje lokalnih i regionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj – teorija i analiza.</p>		
Očekivani ishodi učenja		
<p>ZNANJE I RAZUMIJEVANJE</p> <p>Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasniti i razumjeti područje lokalnih financija; - prepoznati i identificirati ulogu, prihodne i rashodne ovlasti pojedinih razina vlasti; - izdvojiti i diskutirati o kriterijima raspodjele ovlasti između pojedinih razina; - prepoznati i definirati utjecaj suvremenih trendova na oblikovanje, preobrazbu i prilagodbu lokalnih financija; - definirati i objasniti pojam i strukturu rashoda nižih razina vlasti; - razlikovati i objasniti pojedine vrste prihoda nižih razina vlasti; - diskutirati i kritički se izraziti o vrstama lokalnih prihoda; - identificirati ključne probleme i izazove u lokalnim financijama; - izdvojiti i prepoznati ključne institute proračunskog prava na nižim razinama vlasti; - izdvojiti i diskutirati o specifičnostima proračunskog ciklusa na nižim razinama vlasti; - kritički se izraziti o pojedinim normativnim rješenjima vezanim uz financiranje nižih razina kako u hrvatskom tako i u komparativnom kontekstu; - objasniti teorijske i praktične pristupe u rješavanju pojedinih problema koji se javljaju u području lokalnih financija; - prepoznati i objasniti istraživačke metode koje su u području lokalnih financija imanentne provedbi znanstvenog istraživanja. 		
PRIMJENA		

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- grupirati i opisati postojanje i ulogu pojedinih razina vlasti;
- grupirati prihodne i rashodne ovlasti nižih razina vlasti;
- razumjeti strukturne razlike u rashodnim predlošcima nižih razina vlasti;
- skicirati ključne trendove u području lokalnih financija;
- rasporediti stečena teorijska znanja o lokalnim financijama na konkretan model lokalnog financiranja;
- skicirati normativna rješenja;
- razumjeti različitost i sličnosti postojećih modela financiranja nižih razina;
- primijeniti stečena teorijska znanja u znanstvenoj analizi i rješavanju pojedinih problema u financijskom pravu nižih razina;
- istražiti postavljeni i definiran problem primjenom relevantnih znanstveno - istraživačkih metoda.

ANALIZA

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- kategorizirati i analizirati različite teorije i trendove od utjecaja na oblikovanje modela financiranja nižih razina;
- kategorizirati pojedine razine vlasti i njihove financijske ovlasti;
- demonstrirati i analizirati uzroke nastanka pojedinih problema u području lokalnih financija;
- analizirati model financiranja nižih razina vlasti u kontekstu prihodovnih i rashodovnih ovlasti;
- usporediti pojedina normativna rješenja u hrvatskim lokalnim financijama te relevantnim komparativnim sustavima lokalnih financija.

SINTEZA

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- konstruirati povezanost između prihodnih i rashodnih ovlasti te pojedine razine vlasti;
- pripremiti teorijsko utemeljenje i normativno rješenje pojedinih fenomena iz područja lokalnih financija;
- konstruirati povezanost i mogući utjecaj aktualnih trendova na postojeći model financiranja i predložiti smjerove prilagodbe;
- formulirati sličnosti i razlike između normativno reguliranih rješenja u hrvatskom modelu lokalnih financija i relevantnim komparativnim modelima financiranja nižih razina;
- predlagati znanstveno istraživanje određene teme u području lokalnih financija;
- formulirati i pripremiti raspravu o prednostima i/ili nedostacima postojećih normativnih rješenja.

VREDNOVANJE

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- vrednovati ulogu pojedinih razina vlasti te pripadajućih ovlasti;
- preispitati teorijske postavke i normativni okvir konkretnog modela financiranja nižih razina;
- procijeniti svrhovitost i opravdanost pojedinih zakonskih rješenja;
- preporučiti smjerove poboljšanja normativnog modela.

Opće (generičke) vještine

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- primijeniti i prezentirati ishode učenja u svakodnevnom radu;
- argumentirano iznijeti i objasniti svoja mišljenja i prijedloge;
- razvijati suradničke i komunikacijske vještine;
- promišljati o potrebama i mogućnostima daljeg usavršavanja i cjeloživotnog učenja.

Praćenje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i oblici provjere znanja
<ul style="list-style-type: none"> - usmeni ispit koji se sastoji od dva dijela: 1. kraćeg izlaganja relevantne teme koju je polaznik sam odabrao i 2. odgovaranja na pitanja iz gradiva. Za izlaganje odabrane teme polaznik treba koristiti dodatnu, zadanu ili odabranu, literaturu.   - uspjeh na usmenom ispitu ocjenjuje se ocjenama od jedan do pet; ovisi o pokazanoj razini znanja, razumijevanja, razini korištenja dodatnih znanstvenih i stručnih izvora i samostalnijeg promišljanja u analizi i prezentiranju odabrane teme.
Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija
<ul style="list-style-type: none"> - ishod učenja „znanje i razumijevanje“ – usmeni ispit - ishod učenja „znanje i razumijevanje“; „primjena“, „analiza“, „sinteza“ i „vrednovanje“ – usmeno izlaganje odabrane teme.
Obveze studenata
<ul style="list-style-type: none"> - prisustvovanje predavanjima - priprema, samostalna analiza i prezentacija odabrane teme
Obvezna literatura
<ul style="list-style-type: none"> - Jelčić, B. et al. (2008) <i>Financijsko pravo i financijska znanost</i> (str. 639-666). Zagreb: Narodne novine - Šimović J. et al. (2010) <i>Hrvatski fiskalni sustav</i> (str. 404-434, str. 480-499). Zagreb: Narodne novine - Rogić Lugarić, T. (2011) <i>Financiranje lokalne samouprave</i>. U: Kregar, J. et al. <i>Decentralizacija</i>. Zagreb: Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo - Rogić Lugarić, T. (2012) <i>Financiranje velikih gradova</i>. Pravni fakultet u Zagrebu - Studijski centar za javnu upravu i za javne financije. - Rogić Lugarić, T. (2015) <i>Financijske (ne)mogućnosti hrvatskih lokalnih i regionalnih (područnih) jedinica za preuzimanje razvojne uloge</i> U: Koprić, I., Škarica, M., Milošević, B. (ur.) <i>Suradnja i razvoj u lokalnoj i regionalnoj samoupravi</i>. Zagreb: Institut za javnu upravu - <i>Europska povelja o lokalnoj samoupravi</i> (čl. 9.) <i>Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</i>
Osnovna izborna literatura
<ul style="list-style-type: none"> - Rogić Lugarić, T. (2005) <i>Normativna decentralizacija u Hrvatskoj i njezine granice. Društvena istraživanja – časopis za opća društvena pitanja</i>, god. 14. (2005), br. 6., str. 1175-1196. - Šimović, J., Rogić Lugarić, T. (2006), <i>Financiranje javnih potreba u velikim gradovima: iskustva Grada Zagreba. Zbornik Pravnog fakulteta</i>, god. 56., br. 6., str. 1847-1913. - Šimović, J., Rogić Lugarić, T., Šimović, H., Vuletić- Antić, B. (2007) <i>Javno privatno partnerstvo kao nefiskalni instrument financiranja javnih interesa, Hrvatska javna uprava</i>, god. 7. (2007), br.1., str.171-201. - Jurlina Alibegović, D., Bajo, A. (2008) <i>Javne financije lokalnih jedinica</i>. Zagreb: Školska knjiga - Šimović, J., Rogić Lugarić, T. (2010) <i>Pojedini aspekti cijene komunalnih usluga kao instrumenta financiranja komunalnih usluga. Zbornik radova u čast prof. emeritusa Božidara Jelčića</i>, Zagreb: Visoka poslovna škola Libertas - Kregar, J., Đulabić V., Gardašević Đ., Musa A., Ravlić S., Rogić Lugarić, T. (2011) <i>Decentralizacija</i>. Zagreb: Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo) - Rogić Lugarić, T., Veljanovski Maksimovska A. (2011) <i>Samoporezivanje kao instrument financiranja lokalnih jedinica: hrvatsko i makedonsko iskustvo. Zbornik Pravnog fakulteta</i>, god. 61., br. 2., str. 391- 416. - Šimović, J., Rogić Lugarić, T. (2012) <i>Komunalno gospodarstvo i instrumenti njihova financiranja. Hrvatska i komparativna javna uprava</i>, god. 12. (2012), br.1., str. 149-178.

- Rogić Lugarić, T. (2014) Decentralizacija u malim lokalnim jedinicima: pogled izbliza. U: Štambuk, M., Šikić-Mićanović, L. (ur.) *Ruralna općina: Sutra. Društvena (re)konstrukcija na ruralnom teritoriju*. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
- Farvacque-Vitkovic, C., Kopanyi, M. (2014) *Municipal Finances : A Handbook for Local Governments*. Washington, DC: World Bank.
- Bizioli, G., Sacchetto, C. (2011) *Tax Aspects of Fiscal Federalism*. Amsterdam: IBFD.
- Periodika